

Διαχρονική χαρτογράφηση των κύριων τύπων κάλυψης γης και των αλλαγών τους στην Ελλάδα

Ευαγγελία Κορακάκη¹, Ιωάννης Γήτας², Παναγιώτα Μαραγκού^{1*}, Ναταλία Καλεβρά¹, Παναγιώτης Κορδοπάτης¹, Κωνσταντίνος Λιαρίκος¹, Κωνσταντίνα Ζωγράφου¹, Αναστασία Πολυχρονάκη², Γεωργία Γαλιδάκη², Κ. Δημητράκοπουλος², Μ. Τομπουλίδου², Μ. Μελιάδης², Χάρα Μηνάκου², Ελένη Δραγώζη²

¹ WWF Ελλάς. E-mail: p.maragou@wwf.gr.

² Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής & Τηλεπισκόπησης, Σχολή Δασολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. E-mail: igitas@for.auth.gr

Οι βασικές κατηγορίες κάλυψης γης στην Ελλάδα χαρτογραφήθηκαν για τα έτη 1987 και 2007 και αποτυπώθηκαν οι βασικές αλλαγές στο διάστημα αυτής της περιόδου. Η χαρτογράφηση βασίστηκε σε 54 δορυφορικές εικόνες Landsat οι οποίες διορθώθηκαν γεωμετρικά και ταξινομήθηκαν σε κατηγορίες κάλυψης γης με την εφαρμογή ενός αντικειμενοστραφούς μοντέλου ταξινόμησης το οποίο αναπτύχθηκε για το σκοπό αυτό. Τα αποτελέσματα του μοντέλου, ιδιαίτερα όσον αφορά τις φυσικές καλύψεις, επιβεβαιώθηκαν στη συνέχεια με εκτεταμένες αυτοψίες και καταγραφές πεδίου. Το πρώτο επίπεδο κατάταξης και ταξινόμησης του μοντέλου αφορούσε την ταξινόμηση των αγροτικών εκτάσεων με βάση τα δεδομένα CORINE 2000. Στη συνέχεια οι μη αγροτικές εκτάσεις ταξινομήθηκαν σε 8 βασικές κλάσεις τύπων κάλυψης γης. Το τελικό προϊόν της εφαρμογής του μοντέλου ταξινόμησης εξάχθηκε σε αρχεία vector, τα οποία χρησιμοποιούνται για την κατασκευή χαρτών. Χάρτες των βασικών κατηγοριών κάλυψης γης και χάρτες αλλαγών μεταξύ 1987 και 2007, συνοδευμένοι από στατιστικά, δημιουργήθηκαν για κάθε νομό της Ελλάδας.

Σύμφωνα με αυτή την καταγραφή καλύψεων γης, το 2007 το 54% της χώρας καλύπτονταν από κάποιου τύπου φυσική βλάστηση. Αυτό το ποσοστό περιλαμβάνει κατά 42% εκτάσεις πολύ χαμηλής βλάστησης (τις λεγόμενες χορτολιβαδικές) ενώ το υπόλοιπο ισομοιράζεται μεταξύ των υψηλών δασών και των θαμνότοπων.

Το διάστημα 1987-2007 οι καλύψεις γης που εμφάνισαν συνολική αύξηση της έκτασής τους σε εθνικό επίπεδο ήταν οι αγροτικές εκτάσεις, που αυξήθηκαν κατά 5.881.365 στρέμματα, και οι τεχνητές/γυμνές επιφάνειες (οικισμοί, υποδομές, βράχια). Μείωση της έκτασης σε εθνικό επίπεδο παρατηρήθηκε για όλες τις καλύψεις με φυσική βλάστηση (δάση, θαμνώνες, χορτολιβαδικές εκτάσεις). Η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις χορτολιβαδικές εκτάσεις που μειώθηκαν κατά 3.990.856 στρέμματα. Παρατηρείται δηλαδή μια διαχρονική και συνεχής μείωση των φυσικών εκτάσεων, προς όφελος της επέκτασης της γεωργικής γης, των υποδομών και των οικισμών. Παραδείγματα περιπτώσεων παρουσιάζονται και συζητώνται λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό θεσμικό πλαίσιο και τη διαχείριση του χώρου στην Ελλάδα.